

2019-03-25

Dnr: SBN2019/191

Handläggare

Daniel Larsson
daniel.larsson@vanersborg.se
VA-chef

Mottagare

Samhallsbyggnadsnämnden

Behov av en höjning av Va-taxan

Förslag till beslut

Samhallsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att höja VA-taxan med 10 % vad avser bruksavgiften och 5 % för anläggningsavgift inför 2020.

Sammanfattning av ärendet

Vänerns kommun befinner sig i ett expansivt skede med nya utbyggnader i attraktiva områden. Detta innebär stora utmaningar för VA-verksamheten i form av VA-försörjning och därtill stränga miljökrav för ny och befintlig verksamhet. Kapacitet och rening i vatten- och avloppsreningsverken måste säkerställas. Blåplanen pekar ut de områden som kommunen ska prioritera och har skyldigheten att bygga ut kommunalt vatten och avlopp.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Tillgången till rent dricksvatten och ett fungerande system för vatten och avlopp är en grundförutsättning för ett fungerande samhälle. Befolkningsökningen kommer att ställa stora krav. Den växande befolkningen och behovet av att renovera eller ersätta äldre ledningar och anläggningar innebär kontinuerligt växande investeringar. Dock finns det andra viktiga faktorer som påverkar investeringsutgifterna och det är klimatanpassning, vattenverk som inte klarar beredningsstegen, ökade krav vid avloppsreningsverk och krav på slamhantering.

Klimatanpassningsarbetet kräver större investeringar för att anpassa dricksvattenförsörjningen, i synnerhet för Rörviks och Skräcklans vattenverk.

Följder av ett förändrat klimat sammanfattas grovt i följande punkter:

- Varmare vatten à sämre kvalitet, mikrobiologisk tillväxt, korrosion
- Algblomning à toxin, smakförändringar
- Brunifiering/humus
- Bränder à utslagning av verk, tryckstegring, giftiga föroreningar i vattentäkt
- Kemiska föroreningar
- Mikrobiologiska föroreningar
- Påverkan på anläggningar à ras/skred, korrosion, inträngning av förorenat vatten, isbildning på vattenintag

2019-03-25

Dnr: SBN2019/191

- Vattenbrist (även för de som har enskilda brunnar, kan behöva vattenförsörjningsstöd från Va-verk)

Den utvecklingen ser ut att fortsätta och får konsekvenser för en hållbar vattenförsörjning.

Holmängens avloppsreningsverk är i dag fullt belastat enligt tillståndet från 2001 och enligt vad verket dimensionerats för. Miljöprövningsdelegationen har, efter tillståndsansökan, gett Vänersborgs kommun tillstånd (2018-12-03) till fortsatt och utökad verksamhet vid Holmängens avloppsreningsanläggning enligt 9 kap. miljöbalken. Tillståndet kan sammanfattas av skärpta reningskrav, ökat mottagande och åtgärder på ledningsnätet. Därtill åtar sig kommunen att ansluta enskilda avlopp till avloppsreningsverket i en sådan omfattning att utsläppsminskningen från enskilda avlopp motsvarar ca 60 % (för BOD7) och 100 % (för fosfor) av den ansökta utsläppsökningen vid avloppsreningsverket. Åtgärderna kräver större investeringar i reningsverk och ledningsnät. Miljöprövningsdelegationen anser att ombyggnaden bör påbörjas snarast då ombyggnaden för den högre belastningen ska ha färdigställts och tagits i drift senast fyra år (januari 2023) efter att tillståndet har fått laga kraft.

Förra årets underskott bestod till största del av akuta insatser på ledningsnätet. Genom att öka saneringstakten inför 2020 flyttas akuta insatser till planerat underhåll (reinvesteringar). Underhåll är de åtgärder som syftar till att vidmakthålla anläggningstillgångens värde, tekniska funktion och skick. Inom kommunerna är det vanligt att man skiljer mellan planerat och avhjälpande underhåll, där planerat underhåll innebär planerliga underhållsåtgärder medan avhjälpande underhåll utgör en budgetpost som avser att täcka upp för kostnader som uppstår när problem uppkommer. Det är en begränsning årligen hur mycket som kan utföras i förhållande till fastställd brukningstaxa. Under 2019 och framledes planeras saneringar (reinvesteringar) utföras motsvarande 16 mkr, vilket är högre än 2018 då kostnaden uppgick till 9 mkr.

Under 2019 till 2020 ökar avskrivnings- och räntekostnaderna med 1,6 miljoner kronor. De ökade kostnaderna beror främst på aktivering av de återstående investeringarna på Vänerkusten och Nordkroken. Exploateringar och omvandlingsområden har i regel kostnadstäckning men överföringsledningarna och utbyggnader av Va-verk bekostas av kollektivet. Det finns även en tidsutdräkt innan intäkter kommer genom anslutningar.

Den växande befolkningen genererar ökade el och kemikalier kostnader med 1,6 miljoner kr då mer vatten behöver renas i vatten- och avloppsverken. Därtill tillkommer högre personalkostnader med 0,5 mkr, att härröra till NIS-direktivet, det vill säga det arbete som krävs för att uppbringa kontinuitet i beredningen, särskilt med betoning på det informationssäkerhetsarbete som pågår i relation till NIS-direktivet och lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

För redovisade investeringar i mål- och resursplanen 2020-2022 och efterföljande år till 2025 kommer det att krävas årliga taxehöjningar med genomsnitt 7 %. Investeringsvolymer och detta taxehöjningsbehov har även funnits under de senaste 4-5 åren men tack vare ett eget kapital har taxehöjningarna varit moderata. Detta egna kapital är nu förbrukat enligt önskemål från politiken.

2019-03-25

Dnr: SBN2019/191

Sammantaget behövs en taxehöjning på 10 % av bruksavgiften inför 2020 för att få budgeten i balans.

En genomgång av anläggningsavgiftens nivå visar att anläggningsavgiften behöver höjas 5 % inför 2020.

Konsekvensbeskrivning

Utebliven taxehöjning inför 2020 innebär att det kommer bli ett underskott i budget. Uteblivna investeringar enligt äskande och relaterade taxehöjningar innebär att tillståndskrav inte följs. Avloppsreningsverk och delar av dricksvattenproduktionen omgärdas av tillståndsplikt. Tillsynsmyndighetens uppgift är att ingripa om regler och myndighetsbeslut inte följs. Den får tvinga fram åtgärder genom föreläggande eller förbud. För vissa överträdelser är den skyldig att döma ut en miljöstraffavgift och för andra att anmäla dem till polis eller åklagare. Straffen är ofta böter men även fängelse kan bli aktuellt.

Utan efterlevnad av tillstånd och otillräcklig barriärverkan kan avloppsvatten inte tas emot och ett säkert dricksvatten kan ej garanteras.

Beredning

Ärendet har beretts av enhetschef Lee Wiman och VA-chef Daniel Larsson Kretslopp och vatten, Vänersborgs kommun.

Underlag

- Blåplan del 2: Vatten och avlopp -antagen av kommunfullmäktige 2015-04-22

Andreas Knutsson

Förvaltningschef

Daniel Larsson

VA-chef

Bilagor

Va-taxa

Jämförelse med Trollhättan och Uddevalla

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden